

Arbeidsongeschikt

Mensen die in de WIA terechtkomen, komen daar bijna niet meer uit

Er wachten veel mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering op een medische herbeoordeling. Misschien te lang, want mensen in de WIA raken nog zelden aan het werk.

Ingrid Weel 18 mei 2021, 1:00

“Mensen die in de WIA terecht komen, komen daar bijna nooit meer uit”, vertelt Allard van der Beek, hoogleraar epidemiologie van arbeid en gezondheid aan het Amsterdam UMC. Na vijf jaar in de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) heeft 82 procent nog steeds die arbeidsongeschiktheidsuitkering, blijkt uit een analyse die onderzoeker Ilse Louwerse met Van der Beek heeft gedaan.

Bij de 18 procent die wel uit de uitkering geraakt, is de reden deels droevig. Bijna een derde van hen is namelijk overleden. Nog eens een derde heeft de pensioengerechtigde leeftijd behaald waardoor de WIA stopt en de AOW begint. Er is dan nog maar een klein deel over dat echt de WIA uit gaat omdat zijn of haar medische situatie is verbeterd en hij of zij weer (deels) kan werken.

Lichamelijke aandoening

Dit onderzoek wordt ondersteund door CBS-cijfers. Het percentage uitstroom vanwege een betere gezondheid ligt al jaren onder de 2 procent. In 2020 zaten bijna 262.000 mensen in de WIA. De uitstroom vanwege herstel lag dat jaar op 3440. Dat is 1,3 procent. In 2019 waren er 3100 mensen die vanwege herstel de WIA gedag zegden, dat was 1,2 procent.

Degenen die de WIA uitgaan, zijn vooral mensen met een lichamelijke aandoening, meldt het onderzoek *Voorspellers van het verlaten van de arbeidsongeschiktheid* uit 2018 van Louwerse en collega's. De onderzoekers bekeken de situatie van 31.730 mensen die tussen juli 2010 en juni 2011 een WIA-uitkering kregen. Van der Beek: “Vaak waren de mensen die uitstromen niet volledig hersteld van de gezondheidsproblemen waarvoor ze de WIA kregen. Deze mensen zoeken echter een baan die beter aansluit bij hun beperkingen.”

Financiële prikkels

De WIA is sinds 2005 de opvolger van de WAO. Een belangrijke reden voor de nieuwe wet, was om onderscheid te kunnen

aanbrengen tussen werknemers die (in de toekomst) nog (gedeeltelijk) kunnen werken en mensen die dat nooit meer kunnen. In de WIA moest werken vooropstaan. Werknemers en werkgevers worden met financiële prikkels gestimuleerd er alles aan te doen om gedeeltelijk arbeidsgeschikten aan het werk te helpen of te houden.

Dat aan het werk helpen, lijkt niet zo goed te lukken. “Iedereen zit zich suf te prakkiseren hoeveel capaciteit er nodig is voor die berg herbeoordelingen, maar dat wordt niet in relatie gebracht met deze feiten over de uitstroom. Meer herbeoordelingen leiden niet tot meer uitstroom. Dat is wensdenken”, zegt verzekeringsarts en jurist Jim Faas.

Ook Novag, de vakbond van verzekeringsartsen, ziet dat er nauwelijks mensen uit de WIA naar werk stromen. “Het is belangrijk dat de herbeoordelingen snel plaatsvinden en gepland worden door de artsen. Nu is het vaak op verzoek van de werkgever, dat levert weinig op, maar moeten we wel voorrang geven”, aldus Novag-voorzitter Wim van Pelt. Werkgevers vragen vaak herbeoordelingen aan, omdat zij wel premie moeten betalen voor werknemers die een gedeeltelijke of tijdelijk WIA-uitkering ontvangen, maar niet voor werknemers die blijvend arbeidsongeschikt worden verklaard. Van Pelt: “Het systeem moet echt anders.”

Medische centra

De Uitkeringsorganisatie Werknemersverzekeringen (UWV) kampt al jaren met enorme werkachterstanden. In 2015 wachtten 25.000 mensen op een vervolgkeuring, in 2020 was dat opgelopen tot 34.900. Dat kost het UWV ook geld. Als het niet lukt om iemand binnen de toegezegde tijd naar het spreekuur te laten komen, kan de klant – in de praktijk vaak de werkgever van de zieke – het UWV in gebreke stellen. Dat is vorig jaar 6100 keer gebeurd en dat heeft het UWV 3,2 miljoen euro aan dwangsommen gekost.

Vorige maand kwam het UWV samen met minister Wouter Koolmees van sociale zaken met een begin van een oplossing voor de werkachterstanden: het oprichten van Sociaal Medische Centra. Daar gaan de verzekeringsartsen samenwerken in een team met overige deskundigen. Artsen krijgen daardoor meer tijd om de herbeoordelingen te doen die zij belangrijk vinden.

Lees ook:

Het blijft lang wachten op de UWV-keuringsarts

Het UWV kampt met te weinig artsen. Het kabinet trekt de knip, [maar dan nog is het probleem niet weg.](#)

Verzekeringsartsen zeggen: 150.000 mensen ontvangen ten onterechte een uitkering

Ongeveer 150.000 arbeidsongeschikten in Nederland ontvangen [ten onterechte een uitkering](#). Dat stelt Novag, de vakbond van verzekeringsartsen die werken voor uitkeringsinstantie UWV.

Meer lezen?

Met een proefabonnement maakt u op een voordelige manier kennis met een krant of tijdschrift én zit u nergens aan vast. Op [bladproef.nl](#) vindt u altijd de beste aanbiedingen.

[Lees verder](#)

